EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 13.11.2012
COM(2012) 655 final

Ieteikums

PADOMES LĒMUMS

ar ko Eiropas Komisiju pilnvaro ES vārdā piedalīties sarunās par Eiropas Padomes starptautisku konvenciju pret manipulācijām ar sporta rezultātiem

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠVĒSTURE UN POLITISKAIS KONTEKSTS

Spēļu rezultātu pasūtīšana tiek vienprātīgi uzskatīta par vienu no lielākajiem draudiem mūsdienu sportam. Tā grauj sporta pārstāvētās vērtības, piemēram, godīgumu, godīgu spēli un cieņu pret citiem. Spēļu rezultātu pasūtīšana var atsvešināt līdzjutējus un atbalstītājus no organizētā sporta — jomas, kas veido gandrīz 2 % no ES bruto pievienotās vērtības. Turklāt spēļu rezultātu pasūtīšana bieži ir saistīta ar pasaules mēroga organizētās noziedzības tīkliem. Tā ir problēma, kas pašlaik pasaulē ir kļuvusi par valstu iestāžu, sporta kustības un tiesībaizsardzības aģentūru prioritāti.

Komisijas 2011. gada paziņojumā "Attīstīt Eiropas dimensiju sportā" spēļu rezultātu pasūtīšana skaidri atzīta par draudu, kas grauj sporta ētiku un integritāti. Spēļu rezultātu pasūtīšanas jautājums 2011. gadā tika risināts arī Komisijas zaļajā grāmatā par tiešsaistes azartspēlēm, Komisijas paziņojumā „Korupcijas apkarošana Eiropas Savienībā" un Komisijas paziņojumā "Ceļā uz visaptverošu Eiropas regulējumu tiešsaistes azartspēlēm".

Eiropas Parlaments 2011. gada jūnijā pieņēma rakstisku deklarāciju par korupcijas apkarošanu Eiropas sportā un 2012. gada februārī — rezolūciju par Eiropas dimensiju sportā, aicinot izvērst starptautisku sadarbību, lai cīnītos pret spēļu rezultātu pasūtīšanu. Eiropas Savienības Padome 2011. gada 29. novembrī pieņēma secinājumus par cīņu pret spēļu rezultātu iepriekšēju pasūtīšanu un aicināja Komisiju, dalībvalstis un nevalstiskos pārstāvjus sadarboties un rīkoties dažādos līmeņos, lai uzlabotu veidu, kādā ES tiek risināts spēļu rezultātu pasūtīšanas jautājums.

Lai sniegtu priekšlikumu par to, kā cīnīties pret nelegālām un nelikumīgām sporta derībām, Starptautiskā olimpiskā komiteja (*IOC*) 2011. gada martā izveidoja darba grupu, kuras sastāvā iekļāva augsta līmeņa pārstāvjus no sporta kustības, valstu iestādēm, starptautiskām organizācijām un derību organizatoriem. Šī grupa pēcpasākumu ceļvedi pieņēma 2012. gada 2. februāri Lozannā.

Eiropas Padomes Ministru komiteja 2011. gada 28. septembrī pieņēma ieteikumu, kā veicināt godīgumu sportā, apkarojot manipulācijas ar rezultātiem, it īpaši spēļu rezultātu iepriekšēju pasūtīšanu. Ieteikumā ir aicināts Paplašinātā daļējā nolīguma par sportu (*EPAS*) satvarā veikt priekšizpēti par iespējamu starptautisku tiesību instrumentu, ar ko novērst un apkarot spēļu rezultātu pasūtīšanu. Eiropas Padomes Sporta ministru konferencē, kas notika 2012. gada 15. martā Belgradā, ņēma vērā izpētes secinājumus un aicināja *EPAS* sadarbībā ar ES sākt sarunas par iespējamu tiesību instrumentu (konvenciju) pret manipulācijām ar sporta rezultātiem, it īpaši spēļu rezultātu iepriekšēju pasūtīšanu. Eiropas Padomes Ministru komiteja 2012. gada 13. jūnijā apstiprināja šo uzaicinājumu. *EPAS* 2012. gada vasarā nosūtīja ielūgumus Eiropas Kultūras konvencijas valstīm, aicinot tās izteikt interesi par piedalīšanos sarunās par projekta izstrādi Eiropas Padomes konvencijai pret manipulācijām ar sporta rezultātiem.

2. IESPĒJAMA EIROPAS PADOMES KONVENCIJA PRET SPĒĻU REZULTĀTU PASŪTĪŠANU: IESPĒJAMAIS SATURS UN GRAFIKS

Pamatojoties uz *EPAS* veikto priekšizpēti, Eiropas Padomes jaunās konvencijas iespējamo saturu varētu strukturēt šādi.

1. Novēršana

   a) Vietējā koordinācija

   b) Sporta kustības veicamo pasākumu sekmēšana un atbalsts

   c) Derību tirgus regulējuma izveide

   d) Derību organizatoru veicamo pasākumu sekmēšana

2. Starptautiskā sadarbība

   e) Valsts iestādes — ar sporta kustību

   f) Valsts iestādes (derību regulatori) — ar derību organizatoriem

   g) Starptautiska sadarbība starp tiesu vai tiesībaizsardzības iestādēm

   h) Trīspusējās konsultācijas

3. Sankcijas

   i) Disciplināru, administratīvu un krimināltiesiska rakstura sankciju kombinācija

   j) Disciplināras sankcijas

   k) Administratīvas sankcijas

   l) Krimināltiesiska rakstura sankcijas

   m) Jurisdikcija

4. Tiesībaizsardzība

   n) Izmeklēšana

   o) Kibernoziedzība

5. Turpmākie pasākumi

   p) Pārraudzība

   q) Konvencijas komiteja

Viena no galvenajām problēmām cīņā pret spēļu rezultātu pasūtīšanu ES vai starptautiskā līmenī ir vajadzība nodrošināt koordināciju starp dažādām šajā jomā iesaistītām ieinteresētajām pusēm, jo īpaši valstu iestādēm, tiesībaizsardzības iestādēm, azartspēļu regulatoriem, sporta kustību visos tās aspektos un derību organizatoriem (loteriju un

privātajiem organizatoriem). Galvenā pievienotā vērtība, ko radītu Eiropas Padomes konvencija pret spēļu rezultātu pasūtīšanu, būtu pārrobežu un starpnozaru sadarbības platformas izveidošana visiem attiecīgajiem dalībniekiem. Būtiska priekšrocība, ko sniegtu Eiropas Padomes konvencija, būtu pārraudzības un pēcpasākumu veikšanas struktūras, kurām par pamatu kalpotu modelis, ko izmanto līdzšinējās pastāvīgās komitejas, kuras nodarbojas ar Eiropas Padomes sporta jomas konvencijām (antidopinga konvencijas, konvencijas par skatītāju pārkāpumiem). Šīm struktūrām vajadzētu būt pieejamām visām attiecīgajām ieinteresētajām pusēm un tām būtu jākļūst par forumu, kurā apspriest konvencijas īstenošanu un panākumus cīņā pret spēļu rezultātu pasūtīšanu Eiropā.

Vēl viena būtiska jaunās konvencijas priekšrocība būtu iespēja piedalīties valstīm, kas neatrodas Eiropā. Visas valstis varēs parakstīt un ratificēt konvenciju (piemēram, Kanāda un Austrālija pašlaik ir Eiropas Padomes Antidopinga konvencijas līgumslēdzējas puses). Minētais aspekts ir ļoti svarīgs, jo pasaules mēroga sadarbība — īpaši sadarbība ar tām valstīm, kurās sporta derības ir ļoti izplatītas, piemēram, Dienvidaustrumāzijas valstīm — tiek uzskatīta par būtisku elementu efektīvā cīņā pret starpvalstu organizētās noziedzības tīkliem, kas iesaistīti spēļu rezultātu pasūtīšanā un darbojas dažādos kontinentos.

Ierosinātā konvencija nekalpos par instrumentu, ar ko panākt līgumslēdzēju valstu tiesību aktu saskaņošanu. Lai gan konvencijā būs minēti tādi jautājumi kā spēļu rezultātu pasūtīšanas saskaņota definēšana un efektīvu, preventīvu un samērīgu sankciju pieņemšana, attiecīgo noteikumu teksts tiks formulēts tādā veidā, lai līgumslēdzējām pusēm sniegtu pietiekami daudz elastības šo noteikumu piemērošanā.

Pašlaik konvencijas teksta precīzais saturs, struktūra un piemērošanas joma ir samērā teorētiska, jo to apspriedīs turpmākajās sarunās.

Konvencijas izstrādes grupa, kuras sastāvā ir sarunās iesaistīto dalībvalstu pārstāvji, būs atbildīga par konvencijas teksta sagatavošanu. Eiropas Padomes izplatītie dokumenti skaidri paredz, ka grupā varēs piedalīties ES pārstāvis. Konvencijas izstrādes grupa pirmoreiz tikās izpētes sarunās 2012. gada 9.–11. oktobrī Strasbūrā. Komisija piedalījās šajā pirmajā izpētes sanāksmē kā *ad hoc* novērotāja. *EPAS* pildīs sekretariāta pienākumus. *EPAS* paredz, ka konvencijas izstrādes grupa tiksies septiņās trīs dienu sanāksmēs laika posmā no 2012. gada oktobra līdz 2013. gada decembrim, lai konvenciju 2014. gadā iesniegtu parakstīšanai Eiropas Padomes Ministru komitejā.

3. ES LOMA CĪŅĀ PRET SPĒĻU REZULTĀTU PASŪTĪŠANU

Spēļu rezultātu pasūtīšana ir salīdzinoši jauns temats ES sporta darba kārtībā, tādēļ ar to saistītās iniciatīvas ir ļoti nesenas. Komisijas līmenī iesaistīšanos cīņā pret spēļu rezultātu pasūtīšanu var izvērtēt no trīs dažādiem skatu punktiem, kas atbilst šīs problēmas trīs galvenajiem aspektiem.

Sporta aspekts. Kā noteikts Līguma 165. pantā, viens no ES rīcības mērķiem sporta jomā ir attīstīt Eiropas dimensiju sportā, veicinot taisnīgumu sporta sacensībās, kā arī sargājot sportistu morālo integritāti. Komisija ir uzņēmusies pirmo konkrēto iniciatīvu šajā jomā un uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus, ar ko īsteno 2012. gada sagatavošanas darbību "Eiropas partnerība sporta jomā", kā prioritāti ir iekļāvusi projektus, kas pievēršas spēļu rezultātu pasūtīšanas gadījumu novēršanai, izglītojot un informējot attiecīgās ieinteresētās personas, proti, sportistus, tiesnešus, sacīkšu amatpersonas un sporta administratorus. Šī uzaicinājuma ietvaros sniegtā finansiālā atbalsta mērķis ir stiprināt preventīvos pasākumus cīņā pret spēļu

rezultātu pasūtīšanu, nodrošinot labas prakses apmaiņu. Cīņa pret spēļu rezultātu pasūtīšanu ir minēta arī kā viens no ierosinātās programmas "*Erasmus* visiem" sporta sadaļas mērķiem. Ar šo programmu līdzīgus pasākumus varētu strukturēti atbalstīt pēc 2014. gada. Komisija ne tikai sniedz finansiālu palīdzību, bet arī cieši sadarbojas ar ārējām ieinteresētajām pusēm (proti, *IOC* un Eiropas Padomi), lai identificētu veidus, kādos cīnīties ar spēļu rezultātu pasūtīšanu Eiropas un starptautiskā līmenī. Komisija arī darbojas kā sekretariāts ES ekspertu grupai par labu pārvaldību sportā, ko izveidoja, pamatojoties uz Padomes 2011. gada maija rezolūciju par ES sporta darba plānu. Ekspertu grupa sniedza atzinumus turpmākais izskatīšanai 2012. gada jūnijā Padomes Sporta jautājumu darba grupā.

Azartspēļu un derību aspekts. Spēļu rezultātu pasūtīšana ne vienmēr ir saistīta ar sporta derībām. Tomēr neregulētu sporta derību un spēļu rezultātu pasūtīšanas kombinācija ir pastāvošs drauds sporta pasākumiem, kuru pārsvarā rada atsevišķas personas vai kriminālitīkli, kas izmanto sporta derības peļņas gūšanas vai nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas nolūkos. Ar sporta integritāti saistītie jautājumi bija iekļauti zaļajā grāmatā par tiešsaistes azartspēlēm — sabiedriskajā apspriešanā, ko 2011. gadā veica Komisija. No dažādām ieinteresētajām pusēm, tostarp sporta struktūrām, tika saņemtas aptuveni 250 atbildes. Apspriešanos 2011. gada gaitā papildināja ar pieciem tematiskajiem semināriem. Viens no šiem semināriem notika 2011. gada 10. maijā un īpaši pievērsās tiešsaistes azartspēlēm un godīgumam sportā (saistībā ar spēļu rezultātu pasūtīšanu). Pēc zaļās grāmatas Komisija 2012. gada 23. oktobrī pieņēma paziņojumu "Ceļā uz visaptverošu Eiropas regulējumu tiešsaistes azartspēlēm" (COM(2012) 596 galīgā redakcija). Sporta godīguma pasargāšana no spēļu rezultātu pasūtīšanas ir viena no paziņojumā minētajām prioritātēm. Paziņojumā ir ierosināts rīcības plāns, kas paredz Komisijas līdzdalību Eiropas Padomes darbā pie iespējamās konvencijas pret manipulācijām ar sporta rezultātiem.

Korupcijas aspekts. Spēļu rezultātu pasūtīšana ir korupcijas veids, pret kuru vēršas valstu krimināltiesību akti. Komisija īsteno 2011. gadā pieņemto korupcijas apkarošanas pasākumu kopumu, kas pievēršas korupcijas apkarošanas centienu uzraudzības un novērtēšanas uzlabošanai, proti, iedibina ES pretkorupcijas ziņojumu, kurā Komisija regulāri novērtēs dažādus neatrisinātus aspektus, kas saistīti ar korupciju un spēju to kontrolēt ES dalībvalstīs. Ziņojums varētu aptvert visus ar korupciju saistītos neatrisinātos aspektus, tostarp sporta spēļu rezultātu pasūtīšanu. Komisija, sākot ar 2013. gadu, reizi divos gados publicēs ES pretkorupcijas ziņojumu, kam būs pievienota katras dalībvalsts analīze un individuāli ieteikumi. Līdztekus Komisija pašlaik apsver kārtību, kādā notiktu ES iespējamā dalība Eiropas Padomes Pretkorupcijas starpvalstu grupā (*GRECO*), kas radītu pievienoto vērtību ES cīņai pret korupciju.

Eiropas Parlaments 2009. gada ziņojumā par tiešsaistes azartspēļu integritāti (A6-0064/2009) pievērsās spēļu rezultātu pasūtīšanas jautājumam, jo īpaši ar derībām saistītai spēļu rezultātu pasūtīšanai. Parlaments konkrētāk pievērsās šim jautājumam arī 2011. gada ziņojumā par tiešsaistes azartspēlēm iekšējā tirgū (A7-0342/2011), pieminot jautājumus, kas saistīti ar policijas un tiesu iestāžu pārrobežu sadarbību, sporta sacensību organizatoru un derību organizatoru sadarbību, valstu tīklu un kontaktpunktu izveidošanu spēļu rezultātu pasūtīšanas gadījumu novēršanai un sporta spēļu rezultātu pasūtīšanas definīcijas izveidošanu ES līmenī. Visbeidzot Eiropas Parlaments spēļu rezultātu pasūtīšanas jautājumam pievērsās arī 2012. gada ziņojumā par Eiropas dimensiju sportā (A7-0385/2011). Tajā Parlaments aicināja sporta federācijas cieši sadarboties ar dalībvalstīm, lai aizsargātu sporta integritāti.

Padome cīņai pret spēļu rezultātu pasūtīšanu pirmo reizi pievērsās 2011. gada maijā pieņemtajā ES sporta darba plānā 2011.–2014. gadam. Tajā sporta integritāte, jo īpaši cīņa

pret spēļu rezultātu pasūtīšanu, bija izvirzīta kā prioritārs temats 2011.—2014. gadam. Papildus tam Padome 2011. gada novembrī pieņēma secinājumus par cīņu pret spēļu rezultātu iepriekšēju pasūtīšanu. Tajos Padome aicināja dalībvalstis un iesaistītās puses veicināt izglītības programmu izstrādi un nodrošināt ciešu sadarbību starp visām ieinteresētajām pusēm. Pašlaik Padomes Sporta jautājumu darba grupa apspriež tekstu secinājumu projektam par stratēģijas izveidi cīņai pret manipulācijām ar sporta rezultātiem. Šos secinājumus pieņems 2012. gada novembrī.

Arī abas par policijas un tiesu iestāžu pārrobežu sadarbību atbildīgās ES aģentūras — Eiropols un *Eurojust* — aktīvi iesaistās cīņā pret spēļu rezultātu pasūtīšanu. ES līmeņa tiesībaizsardzības iestāžu sadarbībā sporta jomā galvenā uzmanība tradicionāli ir pievērsta jautājumam par skatītāju pārkāpumiem, tomēr pēdējos divos gados par jaunu pārrobežu sadarbības jomu ir kļuvusi spēļu rezultātu pasūtīšana. Pašlaik ir ierosinātas divas lietas. Tās izskata kopējā izmeklēšanas grupa (*JIT*), kurā iekļautas četras ES valstis (HU, DE, FI, AT). Eiropols un *Eurojust* iesaistīšanos spēļu rezultātu pasūtīšanas lietās pamato ar to, ka spēļu rezultātu pasūtīšana bieži ir saistīta ar nopietnu organizēto noziedzību.

Visi šie aspekti norāda uz to, ka cīņa pret spēļu rezultātu pasūtīšanu ir kļuvusi par prioritāti dažādās ES līmeņa politikas jomās (sporta politikā, azartspēļu tirgu pārraudzībā, korupcijas novēršanā) un, ņemot vērā nesenos dažādu līmeņu korupcijas gadījumus sporta pasaulē, sabiedrība šim jautājumam nākotnē varētu pievērst lielāku uzmanību.

Tā kā plānotās konvencijas mērķis nav saskaņot līgumslēdzēju valstu krimināltiesību normas vai panākt saskaņotību citās jomās (piemēram, tiesību aktos par azartspēlēm un derībām) un tā kā, pamatojoties uz LESD 6. pantu, ES kompetencē ir veikt darbības, tikai lai atbalstītu, koordinētu vai papildinātu dalībvalstu darbības sporta jomā, tiek ierosināts, lai ES turpmākajās sarunās piedalītos kopā ar tās dalībvalstīm. Ierosinātā dalība sarunās neietekmē ES budžetu.

Tāpēc Komisija iesaka Padomei:

– ES vārdā pieņemt pievienoto lēmumu, ar ko Eiropas Komisiju pilnvaro piedalīties sarunās par Eiropas Padomes starptautisku konvenciju cīņai pret manipulācijām ar sporta rezultātiem,

– izdot sarunu norādes, kas pievienotas minētajam lēmumam,

– iecelt īpašu komiteju, ar kuru apspriežoties, tiks veiktas sarunas.

Ieteikums

PADOMES LĒMUMS

ar ko Eiropas Komisiju pilnvaro ES vārdā piedalīties sarunās par Eiropas Padomes starptautisku konvenciju pret manipulācijām ar sporta rezultātiem

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 218. panta 3. un 4. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

tā kā:

Būtu jāuzsāk sarunas par sagatavošanu attiecībā uz Eiropas Padomes starptautisku konvenciju pret manipulācijām ar sporta rezultātiem,

Savienībai būtu jāpiedalās šajās sarunās,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Ar šo Komisija tiek pilnvarota Eiropas Savienības vārdā piedalīties sarunās par Eiropas Padomes starptautisku konvenciju pret manipulācijām ar sporta rezultātiem.

2. pants

Sarunu norādes ir izklāstītas pielikumā.

3. pants

Sarunas risina, apspriežoties ar [īpašās komitejas nosaukumu ievieto Padome].

4. pants

Šis lēmums ir adresēts Komisijai.

Briselē,

Padomes vārdā —
priekšsēdētājs

PIELIKUMS

SARUNU NORĀDES

par Eiropas Padomes starptautisku konvenciju pret manipulācijām ar sporta rezultātiem

Jaunās konvencijas mērķis būs izveidot starptautisku tiesisko regulējumu, lai novērstu manipulācijas ar sporta rezultātiem un cīnītos pret šīm manipulācijām, jo īpaši pret spēļu rezultātu pasūtīšanu. Konvencijai būtu jāuzlabo starptautiskā sadarbība šajā kontekstā un jāizveido pārraudzības mehānisms, lai nodrošinātu, ka konvencijā minēto noteikumu pēcpasākumi ir efektīvi.

Eiropas Savienība šajās sanāksmēs piedalīsies, lai nodrošinātu ierosinātās konvencijas saskaņotību ar ES tiesību aktu kopumu, jo īpaši saistībā ar iekšējā tirgus brīvību (pakalpojumu sniegšanas brīvība un brīvība veikt uzņēmējdarbību) un tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās.

Eiropas Savienība sarunās piedalīsies arī ar mērķi nodrošināt jaunās konvencijas noteikumu saskaņotību ar ES politiku sporta, tiešsaistes azartspēļu un korupcijas apkarošanas jomā. Šīs politikas atsauces dokumenti *inter alia* ir šādi:

- Komisijas paziņojums "Attīstīt Eiropas dimensiju sportā" (COM(2011)12 galīgā redakcija);
- Zaļā grāmata par tiešsaistes azartspēlēm iekšējā tirgū (COM(2011)128 galīgā redakcija);
- Komisijas paziņojums „Korupcijas apkarošana Eiropas Savienībā" (COM(2011)308 galīgā redakcija);
- Komisijas paziņojums "Ceļā uz visaptverošu Eiropas regulējumu tiešsaistes azartspēlēm" (COM(2012) 596 galīgā redakcija);
- Padomes secinājumi par cīņu pret spēļu rezultātu iepriekšēju pasūtīšanu (16819/11).